

Poetycki wizerunek morza

(Dokończenie ze strony 9)

poezji polskiej *Dojrzewanie w miłości* (2000). Zainicjował w 2003 roku coroczny Międzynarodowy Festiwal Poezji *Poeci bez granic* w Polanicy Zdroju (listopad). Był przez 25 lat prezesem Dolnośląskiego Oddziału ZLP. Obecnie Prezes Honorowy. Laureat wielu prestiżowych nagród. Morze dla niego jest słyszalne i zakodowane w poetyckiej wyobraźni. Przytoczony cytat pochodzi z wiersza Rejs:

*(...) Płyną ludzie kruche łodzie
płyną ludzie bez kompasu
a na morzu noc czerwona
w kruchych łodziach słońce kona (...)*

Piotr Bednarski (1938), poeta, prozaik, marynarz. Cytat pochodzi z miniatur lirycznych *Spojrzenie przez ramie*:

*(...) fala zmieniała swoją postać,
otwierało się wieko fortepianu i melodia
zapadała w serce niczym kotwica
w piaszczyste dno. (...)*

Czesław Miłosz (1911-2004), poeta, eseista, tłumacz. Przed wojną związany z wileńską grupą literacką „Żagary”. Laureat Nagrody Nobla z 1980 roku. Cytat pochodzi z wiersza *Ocean*:

*(...) Gdzie fioletowe osty,
Sadzone słońca meduzy,
Gdzie z płetwą samolotową,
Ze skórką z tarki, rekiny (...)*

Wisława Szymborska (1923-2012), poetka, tłumaczka, laureatka Nagrody Nobla z 1996 roku. Prezentowany cytat pochodzi z wiersza *Woda*:

*(...) Nie starczy ust do wymówienia
przelotnych imion twoich, wodo.
Musiałabym cię nazwać we wszystkich językach
(...)*

Jacek Czajewski (1936-2017), pisarz, autor podręczników żeglarskich, krytyk, profesor Politechniki Warszawskiej, wielokrotnie nagradzany za twórczość o tematyce żeglarskiej. Kapitan żeglugi wielkiej, niestrudzony działacz żeglarski. Cytowany poniżej wiersz *Drogi* pochodzi ze zbioru *Morskie opowieści*:

*(...) Droga to mokra, blyszcząca falami
I dzika srebrzystych mew wrzaskiem,
Szalona, dmąca morskimi szkwałami,
Co w oczy pianą rzucają jak piaskiem. (...)*

Adam Zagajewski (1945), poeta, eseista, prozaik, tłumacz. Laureat prestiżowych nagród. Przytoczony cytat pochodzi z wiersza *Morze*:

*(...) Połyskujące wśród skał, granatowe w południe,
groźne, gdy przyzywa je zachodni wiatr,
ale wieczorem ciche, skłonne do pojednania. (...)*

Franciszek Haber (1942), poeta, tekściarz, autor prozy poetyckiej, podręczników żeglarskich, monografii, wielokrotnie nagradzany za twórczość o tematyce żeglarskiej. Poniżej kilka cytatów: fragment z poematu *Wielka woda*:

*(...) słowa demonicznego słownika
szachrują zmieniają odmieniają
wciąż przemieniają na postrach
monstrualne cielska opite spite
szaleństwem żlebam na szczyty
zwaliste pełne piargów grudą
gościńcem gdzieś na manowce (...)*

fragment wiersza *Próba generalna* ze zbioru *Księga sztormów*:

*(...) czekając
na akompaniament
przewrotnego piachu
trzaskały wzburzone
pulpity fal
szkwały naciągały
długie smyczki
kipieli (...)*

Wincenty Faber (1936-1980), poeta, autor tekstów uznanych piosenek, również żeglarskich. Do końca życia związany z krakowskim tygodnikiem *Wieści*. Pisał także książki dla dzieci. Wybrany cytat pochodzi z wiersza i piosenki *Dziwna załoga*:

*(...) Płyń rażno, niewielki okręcie,
gdy spokój na morza równinach,
gdy fale i liny, i żagle
wiatr jednym oddechem napina. (...)*

Zdzisław Szczepaniak (1942), dziennikarz, pisarz, poeta, żeglarz. Właściwie jedyny poeta piszący żeglarskie wiersze dla dzieci. Cytowany urywek pochodzi z wiersza *Ż – Żagle*, ze zbioru *Abecadło w morze wpa-dło*:

*(...) Wystarczy tylko uwierzyć,
Że – tak jak okrągła jest ziemia –
Po to są właśnie żagle,
Aby spełniały marzenia (...)*

Irena Peszkin (1943), poetka i żeglarzka. Prezentowany fragment wiersza *Jesteś* pochodzi z polonijnego biuletynu *Żeglarz* wydawanego w Nowym Jorku:

*(...) Jesteś żywiołem żywiołów,
Otchłanią malachitową,
Szczęśliwością błękitną,
Gamą niezwykłych kolorów (...)*

Bogusław Chmiel (1948), poeta, inżynier. Wydał w 2009 roku zbiór wierszy *Pieśni morza – wiersze wybrane*. Urywek pochodzi z wiersza *Wycieczka na Bornholm*:

*(...) Chwiejnym krokiem po pokładzie
statku co odkłada morskie skiby
ku wyspie szczęśliwej w oddali
zatopionej w porannym błękitie (...)*

Kazimierz Brakoniecki (1952), poeta, eseista, krytyk literacki, animator kultury, tłumacz. Współzałożyciel Wspólnoty Kulturowej *Borussia* w Olsztynie. W latach 1991-1997 redaktor naczelny pisma *Borussia*, które zajmuje się kulturą, historią i literaturą Warmii i Mazur. Jest współzałożycielem Olsztyńskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Bretanii i Francji *Amitié*. Jego morze to przede wszystkim Atlantyckie wybrzeże Bretanii i kanał La Manche, podziwiane z brzegów. Dla niego ocean jest Wolnością od Czasu. Nieokiełznaną. I jakby pośmiertną. Prezentowany cytat pochodzi z cyklu *Armor. Wiersze Atlantyckie*:

*(...) Dzisiaj morze i niebo
są prostolinijne
Dwie linijki bezmiar
przyłożone do czoła ziemi
skąd wieje lekki cień
wszechświata (...)*

Joanna Rafalska-Nadolna (1954), żeglarzka i poetka. Za tomik poezji *Moje morze* otrzymała w 1997 roku Nagrodę Literacką im. Leonida Teligi. Cytowany fragment pochodzi z wiersza *Dwa maszty*:

*(...) Dwa maszty jak dwa krzyże
kursem nocy idą
na rozgwieżdżonym niebie
magiczny czynią znak (...)*

Marzanna Kielar (1963), poetka, filozof. Morze dla autorki to poczucie dzikiej wolności i przestrzeni. Prezentowany cytat pochodzi z wiersza bez tytułu:

*(...) Wąskie, postrzępione chmury pędzą z tę
żejącym wiatrem,
podnosząc za sobą grzbiety fal.
I spieszy się całe niebo, aż w ciemny spieniony
bok morza
wbija się noc swym okutym szponem. (...)*

Edyta Ślęczka-Poskrobko (1964), poetka i żeglarzka. Pisze też wiersze i opowiadania dla dzieci emitowane w radiu. Oto fragment wiersza bez tytułu:

*(...) Na jeziorach już łodzie w hangarach
szarym deszczem otuliła się ziemia
wiatr melodię graną na wantach
usiłuje wygrywać na brzegach (...)*

Wiele poetyckich tekstów zostało napisanych z myślą o żeglarskiej piosence. Do tej grupy poetów należą: Włodzimierz Głowacki, Wincenty Faber, Franciszek Haber, Andrzej Korycki, Mirosław Kowalewski, Janusz Meissner, Andrzej Mendięgrał, Jerzy Porębski, Marek Szurawski, ażeby wymienić przynajmniej kilka nazwisk.

Coraz częściej po pióro sięgają żeglarze profesjonalni zostawiając ślady morza i otaczający ich żywioł w strofach. Dzisiaj żeglarstwo w Polsce, bez względu na wiek i profesję, uprawia duża grupa społeczeństwa. A bezpośredni kontakt z morzem czy jeziorem wyzwala wiatry wrażliwości otwierające sekretne drzwi do poezji.

Franciszek Haber